



Strategické plánování v obcích

**integrované přístupy a metodická
podpora**

Evropská unie
Evropský fond pro regionální rozvoj
Partner pro váš rozvoj



Proč by měla obec strategicky plánovat?

„Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.“

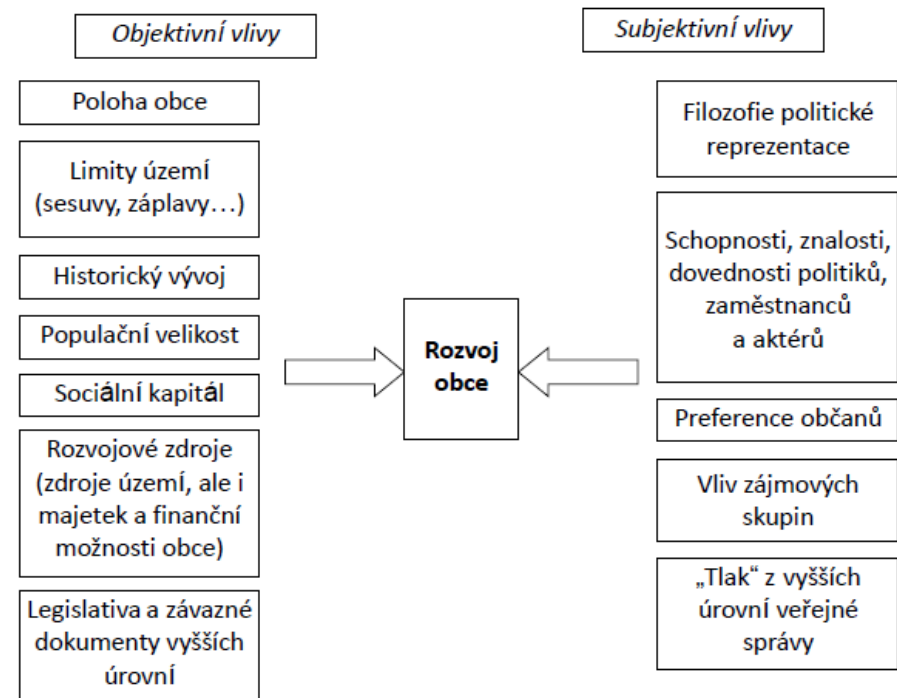
Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v § 2

• **Rozvoj nelze implantovat zvnějšku** – lze jej pouze podpořit a tuto podporu musí být někdo v daném území schopen využít a zrealizovat

STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ

- **Hlavní úlohou** strategického plánování je **stanovovat** a v určeném čase **dosahovat reálných dlouhodobých cílů** v rozvoji území
- Má **aktivizační charakter** (z pohledu času i finančních prostředků)
 - stanovuje směřování („filozofii“) rozvoje
- **Formuluje a provazuje** všechny kategorie rozvojových aktivit.
- **Náležitosti a procesy nejsou dostatečně upraveny zákonem**
 - vychází se z praxe (proto často různá terminologie, metodika a obsah)
 - zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře reg. rozvoje.

Hlavní faktory působící na rozvoj obcí



Otázky v přístupu k rozvoji obce

- Pouze zajištění základní infrastruktury a příslušných veřejných služeb **NEBO** iniciace širší škály rozvojových aktivit?
- Rozvoj obcí jako nezávislých (izolovaných) subjektů **NEBO** rozvoj obcí v rámci přirozených regionů? = **Každý sám za sebe nebo společně?**
- **Rozdíl mezi vnímáním shora (stát, kraj) a tím, co chtějí obce a jejich obyvatelé**
 - důležitá je reflexe potřeby cílových obcí a regionů z vyšších úrovní



Zlínský kraj

Plánování je cyklem pravidelně se opakujících fází



Fáze 1. Identifikace východisek – hodnocení situace

- **Navázání na předchozí vývoj**
 - Čeho jsme v minulosti dosáhli?
- **Na počátku třeba pojmenovat očekávání a podle nich nastavit hloubku a rozsah plánovacího procesu**
- **Zjišťování (nových) informací o situaci, o problémech a jejich příčinách**
 - Zpracování analytických podkladů, průzkumů, šetření, SWOT,...

Fáze 2. Volba směřování rozvoje – čeho chceme dosáhnout (vize, cíle, priority)

- Rozhodnutí, jak by řešené území mělo celkově, nebo v určité oblasti, vypadat v budoucnu a jakým směrem by se mělo rozvíjet.
 - Tato představa (**vize**) je rozvinuta pomocí **dlouhodobých cílů**
 - Ve vazbě na cíle musíme zvolit **priority**, co je nejdůležitější, co budeme dělat nejdříve,...
- Strategie by měla brát v úvahu jak strategické dokumenty subjektů na stejné úrovni, uskupení, v nichž je dané území členem, tak i vyšších správních úrovní

Fáze 3. Stanovení způsobu realizace – jak toho dosáhneme

- U zvolených priorit **musíme stanovit střednědobé či krátkodobé cíle a upřesnit způsob, jak jich dosáhneme:**
 - jaké činnosti budeme dělat,
 - jaké využijeme nástroje,
 - jaké bude rozdělení úkolů a odpovědnosti mezi jednotlivé realizátory,
 - jaká bude časová posloupnost činností,
 - jak budou činnosti financovány.
- **Stanovení způsobu kontroly a aktualizace**

Fáze 4. Realizace naplánovaných činností a sledování efektů

- Realizace rozvojových činností probíhá podle vypracovaného strategického plánu
 - v případě nových skutečností či změn ve zdrojích jsou prováděny průběžné úpravy plánu, tak aby zůstal provázaným a reálným dokumentem.
 - strategický plán bychom měli v pravidelných intervalech **aktualizovat**
- Realizace neznamena jen vlastní výkon určité činnosti nositelem plánu (např. obce), ale i vyjednávání, iniciaci, koordinaci činnosti jiných subjektů apod.

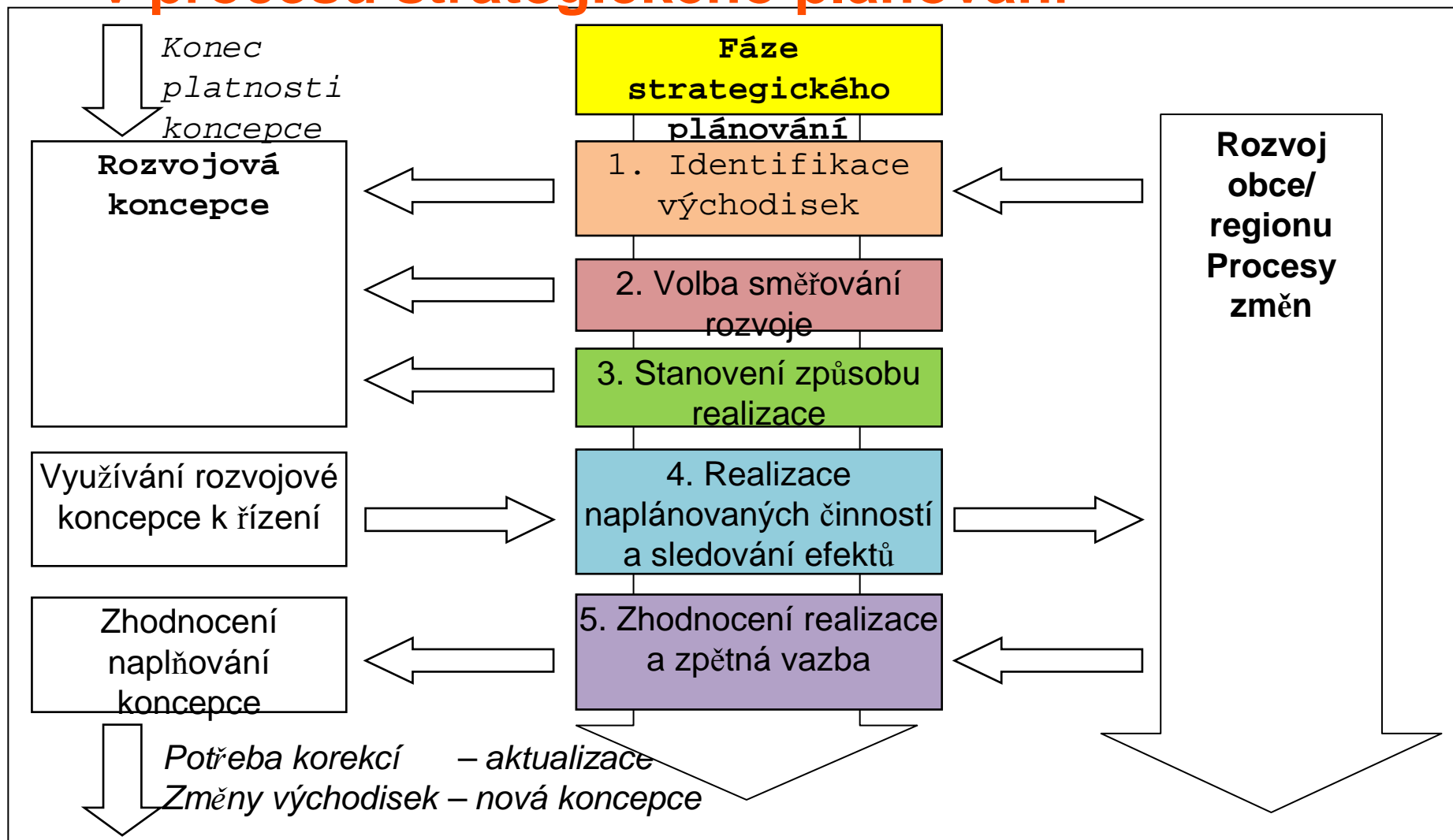


Zlínský kraj

Fáze 5. Zhodnocení realizace a zpětná vazba

- **Nezbytnou podmínkou je sledování a vyhodnocení efektů realizovaných činností**
 - porovnání vztahu mezi vynaloženými náklady a získanými přínosy.
- **Realizace plánu by měla být hodnocena pravidelně**
 - ročně, resp. alespoň jednou za dva roky
- **V případě velkých změn okolností a vnějších podmínek, problematického dodržování plánu, nových struktur spolupráce je vhodné přehodnotit současný plán a zpracovat nový plán**

Zakotvení koncepčního dokumentu v procesu strategického plánování



INTEGROVANÉ PŘÍSTUPY

v novém programovém období 2014+



Zlínský kraj

Integrované přístupy na regionální úrovni

- Integrovanými přístupy se v případě fondů SSR rozumí provázanost na úrovni operací (projektů), která kombinuje operace spolufinancované různými fondy, operačními programy či jejich prioritními osami (zde existují odlišnosti v terminologii dle fondů), za účelem získání výstupů, výsledků a dopadů operací s vyšší přidanou hodnotou než v případě, že by operace byly realizovány bez jakékoli vzájemné vazby.

- Jedná se o operace (projekty), za nimiž stojí jednotný prvotní záměr a směřují k naplnění společného cíle, zpravidla se odehrávají v konkrétní geografické jednotce a v rámci jediného programového období.



Zlínský kraj

Integrované přístupy na regionální úrovni

- Představují zvláštní nástroj pro uplatnění „**regionální dimenze**“
- Z územního hlediska budou aplikovány na základě typologie vymezení území navržené ve SRR
 - tj. rozvojová území, stabilizovaná území, periferní území a státem podporované regiony
- **Územní rozvoj - Integrované územní investice („ITI“)**
 - Rozvoj sídelních aglomerací a regionálních center a jejich zázemí (SRR ČR) a také státem podporovaných regionů (hospodářsky problémových regionů)
 - vhodné především ve velkých metropolitních oblastech - území Zlínského kraje se nedotkne
- **Integrované plány rozvoje měst a území („IPRX“)**
 - jsou integrované strategické dokumenty popisující konkrétní problémy a potřeby vymezeného území, cíle a priority z nich vycházející a vzájemně provázané investiční záměry, kterými bude navržených cílů dosaženo
 - výrazně zaměřeným na dosažení konkrétních výsledků
 - územně zaměřeno na rozvoj regionálních sídelních aglomerací, ostatních rozvojových území, a také státem podporovaných regionů
- **Komunitně vedený místní rozvoj (dále také „CLLD“)**
 - Nástroj řešící konkrétní problémy a potřeby vymezeného území, cíle a priority z nich vycházející a vzájemně provázané investiční záměry, kterými bude navržených cílů dosaženo
 - periferní území a vybraná stabilizovaná území s řídkým osídlením a v lokalitách postižených sociálním vyloučením, které budou vymezeny mezi státem podporovanými regiony
- **Společný akční plán (dále také „JAP“)**
 - je určen pro příjemce (veřejný subjekt) se skupinou projektů z jednoho nebo více OP. Minimální objem je 10 milionů euro nebo 20 % z OP podle toho, která částka je menší.

Typy řešených území

Vysoce urbanizovaná území, v nichž prioritně budou převažovat problémy a předpoklady spojené s urbánním rozvojem.

- 1) Metropolitní oblasti (oblasti s koncentrací nad 300 tis. obyvatel).**
- 2) Sídlní aglomerace (území s koncentrací 100 000 – 300 000 obyvatel)**
- 3) Regionální centra a jejich zázemí (území s koncentrací 25 000 – 100 000 obyvatel)**

Území se převážně vyznačují podprůměrnou hustotou zalidnění (pod 100 obyvatel na km²) a lze je zahrnout pod společný pojem venkov.

- 4) Stabilizovaná umění**
- 5) Periferní území**

IS – zapojení aktérů

- **Řídící orgán – MMR**
- **Město, sdružení měst a obcí či Místní akční skupina – nositelé integrovaných strategií odpovědní za:**
 - za přípravu jejich integrovaných strategií,
 - plnění principu partnerství
 - koordinaci aktivit místních aktérů v daném území,
 - monitoring a reporting průběhu plnění integrovaných strategií,
 - plnění strategií jako celků a plnění jejich schválených cílových hodnot.
- **Kraje – ve všech fázích:**
 - koordinují aktivity regionálních aktérů, spolupracují se všemi partnery a podílí se na územním vymezení vhodných integrovaných nástrojů.
 - Krajská strategie integrovaného rozvoje – požadavek krajů

IS – vznik

- **Vymezení území a tvorba partnerství**
 - Spádová oblast – funkční územní celek, spolupráce obcí zajištěna na smluvním základě (obce s rozšířenou působností zajistí dohodu s obcemi na svém území, řeší zapojení dalších partnerů)
- **Analýza potřeb**
 - Analytická část
 - socioekonomická analýza,
 - SWOT
- **Definování priorit**
 - Vize a cíle
 - Priority a opatření
 - Identifikace finančních zdrojů
- **Indikátory, finanční plán, harmonogram**
 - Indikátory z indikátorové soustavy
 - Finanční plán – reálné zdroje, čerpání v letech, kofinancování

IS – vznik - II

- **Popis řídicích struktur**
 - Výbor pro realizaci strategie
 - Partneri
 - Manažer
 - Pracovní skupiny

- **Výběr projektů**
 - Popis transparentního výběru

- **Analýza a řízení rizik**
 - Popis transparentního výběru

- **Horizontální témata**
 - Udržitelný rozvoj, rovné příležitosti

- **Udržitelnost**

IS – monitoring

SCHÉMA MONITOROVÁNÍ INTEGROVANÉ STRATEGIE

PROGRAMOVÁNÍ /
SCHVÁLENÍ

REALIZACE STRATEGIE/
SCHVÁLENÍ PROJEKTŮ

UKONČENÍ REALIZACE STRATEGIE/
VYHODNOCOVÁNÍ VÝSLEDKŮ

HARMONOGRAM REALIZACE STRATEGIE

P
R
O
C
E
S
Y
/
M
I
L
N
Í
K
Y

příprava /schvalování strategie

- odsouhlasení strategie
- klíčové výstupy strategie,
- plánované cíle (indikátory)

řízení procesu realizace:

- schválení projektu
- výběrové řízení
- monitorovací hlášení/zprávy
- výdaje a příjmy příjemce
- administrace plateb (AP)
- ukončení realizace projektu

vyhodnocení procesu realizace strategie

- vyhodnocení procesu realizace
- vyhodnocení rozdílů mezi plánem a dosaženou skutečností (splnění indikátorů, vyhodnocení změn)

IS – podmínky pro žadatele (IPRÚ)

- **Nositel IS musí vytvořit příslušnou transparentní řídicí a organizační strukturu IPRÚ – zajistí řízení, monitoring a vyhodnocování**
- **Nositel musí zapojit do celého procesu relevantní partnery.**
- **Nositel musí vymezit a zdůvodnit území, pro které bude IPRÚ zpracovávat.**
- **Nositel musí zpracovat integrovanou strategii zohledňující skutečné problémy a potřeby území, která bude mít návaznost na příslušné národní a evropské dokumenty a zároveň vycházet z relevantních strategických dokumentů na místní úrovni, včetně souladu s územně plánovacími dokumenty.**
- **Nositel spolupracuje se všemi relevantními řídicími orgány včetně Pracovní skupiny pro integrované přístupy a územní dimenzi (PS IPUD).**
- **Nositel musí 1x ročně předkládat hodnotící zprávy o realizaci IPRÚ.**
- **Nositel dbá s maximálním nasazením o dosažení stanovených cílů a výsledků**
- **Aktualizace IPRÚ může proběhnout nejdříve za tři roky od schválení IPRÚ a její schválení zajišťuje PS IPUD.**

METODICKÁ PODPORA STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ NA ÚROVNI OBCÍ

Informace o pokračování projektu „Elektronická podpora tvorby rozvojových dokumentů obcí“

Elektronická metodická podpora tvorby rozvojových dokumentů obcí – o projektu

- realizuje Ministerstvo pro místní rozvoj ČR ve spolupráci s GaREP, spol. s r.o.
- cílem je napomoci obcím lépe využívat dostupné nástroje regionální politiky, a to **posílením schopnosti obcí koncepčně řídit jejich rozvoj**
 - K tomuto účelu vznikne metodická softwarová aplikace, která bude obce interaktivní formou provádět procesem tvorby strategických dokumentů
- **Do pilotní fáze projektu jsou zapojeni Zlínský, Liberecký a Pardubický kraj**
 - Zlínský kraj je účastníkem pilotního projektu – ověření metodiky
- **Do pilotního projektu je zapojeno také 9 obcí ze Zlínského kraje**

Kategorie	Obec	Počet obyvatel k 31. 12. 2012
Do 500	Hostětín	240
	Hostišovná	476
	Kyselovice	486
	Pacetluky	223
500 – 3 000	Drslavice	529
	Lidečko	1 831
	Tlumačov	2 519
5 000 – 10 000	Hulín	7 196
	Napajedla	7 423



Zlínský kraj

Elektronická metodická podpora tvorby rozvojových dokumentů obcí – tvorba pilotních dokumentů a ověření metodiky

- Výstupem bude rozvojový dokument „**Program rozvoje obce XY**“
- Dokument přináší:
 - komplexní přístup k řešení rozvojových problémů a efektivní realizaci rozvojových aktivit,
 - sladění představy jednotlivých subjektů o rozvoji obce tak, aby byl využit potenciál lidí i organizací působících v obci,
 - napomůže úspěšnému čerpání finančních prostředků z domácích zdrojů i ze zdrojů Evropské unie,
 - dokument bude relevantním podkladem pro rozhodování obecního zastupitelstva v rozvojových otázkách zásadního významu.
- **Výrazné zapojení veřejnosti do tvorby rozvojového dokumentu obce**
 - formou pracovních skupin, veřejných projednání a dotazníkových šetření, ...
- **V současné době jsou dokončovány analytické části dokumentů a probíhá příprava na zpracování návrhových částí**
- **Ukončení pilotních projektů je předpokládáno v červnu 2013**



Zlínský kraj

Elektronická metodická podpora tvorby rozvojových dokumentů obcí – spuštění elektronické aplikace

- **Výstupem projektu bude webová aplikace umožňující obcím připravit vlastní Program rozvoje obce**
 - Webová aplikace by měla být k dispozici na podzim 2013
 - **Obce se mohou zapojit do jejího testování**
 - **V rámci projektu proběhnou jak vzdělávací kurzy zaměřené na**
 - rozvoj znalostí v oblasti plánování a řízení rozvoje obcí, tak
 - na práci s webovou aplikací pro tvorbu programu rozvoje obce
 - **Více informací o projektu naleznete na**
-
- <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Elektronicka-metodicka-podpora-rozvojovych-dokumen>
 - <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/planovani-obci.html>



Zlínský kraj

Jak se může Vaše obec do projektu zapojit

Téma k diskusím:

- **Jaký způsob zpracování PRO je ze zkušeností vhodný?**
 - Dodávka „v mašličkách“
 - Částečné dodání, částečně samostatné zpracování
 - Samostatné zpracování s podporou odborníka (metodika)
 - Samostatné zpracování

- **Jak spolupracují města s dodavateli koncepčních dokumentů?**
- **Jaký vlastní podíl je potřebný pro snazší přijetí koncepce v místě její realizace?**
- **Je vhodná metodická podpora? Z jaké úrovně? (ministerstvo, kraj, ORP)**
- **Orientují se pracovníci měst a obcí v procesu SP tak, aby mohli sami kvalifikovaně revidovat a hodnotit činnost**

DĚKUJEME VÁM ZA POZORNOST!

**Pracovníci odboru strategického rozvoje kraje
Krajského úřadu Zlínského kraje**